

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי עַל דָּא, וְוִי עַל דָּא, (משלי ל כב) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַע לָחֶם. דְּהָא יֵצֵר הַטּוֹב אֲשֶׁתְּפָאֵי בִידֵיהּ, וְאִיהוּ מְלַךְ עֲלֵיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי עַל זֶה! וְוִי עַל זֶה! (משלי ל) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַע לָחֶם. שְׁהַרִי יֵצֵר הַטּוֹב נִשְׁבֵּה בִידּוֹ, וְהוּא מְלַךְ עֲלָיו.

אֲשֶׁת יִפֶּת תֹּאֵר, דָּא הִיא נִשְׁמַתָּא. כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (שם לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֶת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, אֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָנִין דְּנִשְׁמַתִּין, וְאֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָנִין דִּיֵּצֵר הָרַע, אֵינּוֹן בְּקִטְרוּגָא תְדִירָא, מְקִטְרָגִין אֲלִין בְּאֲלִין, וְכָל שְׁיִיפִין דְּגוּפָא בְּצַעְרָא בִּינִיָּיהוּ, בֵּין נִשְׁמַתָּא וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

אֲשֶׁת יִפֶּת תֹּאֵר - זוּהִי הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם לא) אֲשֶׁה יִרְאֶת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. שְׁהַרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל הַנְּשֻׁמוֹת, וְאוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הֵם בְּקִטְרוּגַת תְּמִיד, מְקִטְרָגִים אֵלּוּ בְּאֵלּוּ, וְכָל אֵיבְרֵי הַגּוּף בְּצַעַר בִּינֵיהֶם, בֵּין הַנְּשֻׁמָּה וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ, דְּאֲתִתְרַכַּת מִתְּמָן. (שם ל כג) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ. וּכְבֹר אוֹקִימָנָא מְלִין. וְגִלְחָה אֶת רֵאשִׁיהּ וְעֲשֵׂתָה אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַדְפִּי מֵהֵהוּא זִוְהֵמָא דְּאֵטִיל בְּהַ נְחָשׁ.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ, שְׁגִרְשָׁה מִשָּׁם. (שם ל) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, וּכְבֹר בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים. וְגִלְחָה אֶת רֵאשִׁיהּ וְעֲשֵׂתָה אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַטְהֵר מֵאוֹתָהּ זִוְהֵמָה שֶׁהֵטִיל בָּהּ הַנְּחָשׁ.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלֶת שַׁבְּיָהּ, מֵאֵינּוֹן פְּסוּ דְמִסְאַבָּא וְזִינִין בִּישִׁין מִחוּבָא דְעַגְלָא. דְּהָא בְּקִדְמִיתָא הוּיָא לְהוּ לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא, דְּקִבִּילוּ בְּטוּרָא דְסִינִי. וְכַד עֶבְדוּ יַת עַגְלָא, אַעֲדוּ מְנִיָּיהוּ אֵינּוֹן לְבוּשֵׁי יָקָר, דְּכַתִּיב (שמות לג ז) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלֶת שַׁבְּיָהּ, מֵאוֹתָם כְּסוֹת שֶׁל טְמֵאָה וּמֵינִים רְעִים מִחֻטָּא הַעֲגָל. שְׁהַרִי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ לָהֶם לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁ שֶׁקִּבְּלוּ בְּהַר סִינִי, וּכְשֶׁעָשׂוּ אֶת הַעֲגָל, הוֹסְרוּ מֵהֶם אוֹתָם לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁפְּתוּב (שמות לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב. וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים - זֶהוּ חֹדֶשׁ אֶלּוּל, שְׁבוּ עֲלֶיהָ מֹשֶׁה לְהַר לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הַעֲגָל, וּמִשׁוּם זֶה, וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, מִשׁוּם שֶׁגִּלְחָה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלַח. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינָי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, דָּא הִיא יֵרַחָא דְאַלּוּל, דְּבִיָּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְיָ עֲרִיִיתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִיִיתָא דְאוּרִיִיתָא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלַח. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינָי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, דָּא הִיא יֵרַחָא דְאַלּוּל, דְּבִיָּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְיָ עֲרִיִיתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִיִיתָא דְאוּרִיִיתָא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלַח. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינָי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל רַחֲמִין מְמַלְכָּא כָּל הַהוּא זְמָנָא, עַד יוֹמָא דְכַפּוּרִי, דְּנַחֲתִית